

Verwijderen neus- en keelamandelen kind

Binnenkort wordt uw kind opgenomen om de keel- en/of neusamandelen te laten verwijderen. Hoewel het in principe om een kleine ingreep gaat, maakt het gebeuren meestal een grote indruk op het kind. Het is daarom voor u en uw kind belangrijk om te weten hoe de gang van zaken is, zodat u uw kind goed kunt voorbereiden.

In deze folder vindt u informatie over:

- Wat zijn amandelen
- Het verwijderen van de amandelen
- Voorbereiding
- Het voorbereidingsgesprek
- De voorbereiding thuis
- Wat moet u meebrengen
- De operatiedag
- Nazorg na verwijdering van alleen de neus-amandel
- Nazorg na verwijdering van keel- en neus-amandelen
- Aandachtspunten
- Complicaties
- Vragen

Bijlage: rechten en plichten van u en uw kind

Wat zijn amandelen

Amandelen zijn grote 'knobbels' die, in het verlengde van de neus, hoog achter in de keel zitten. De twee grote keelamandelen kunt u zelf zien als u in de keel kijkt. De derde grote amandel is de neusamandel, die u alleen kunt zien als deze sterk is gezwollen.

Als de amandelen goed werken zijn ze nuttig voor het lichaam. Ze vormen een soort filter dat de binnendringende ziektekiemen bestrijdt. Ze vergroten de weerstand tegen ziekten.

Soms zijn de amandelen niet in staat de ziektekiemen voldoende te vernietigen. De ziektekiemen hopen zich dan op in de amandelen, die daardoor zelf ontstoken kunnen raken. Dit kan gepaard gaan met het plotseling optreden van koorts. Het kind kan zich hierdoor ziek voelen.

Een ontstoken neusamandel kan ook andere ziekten veroorzaken, zoals middenoorontsteking en regelmatig terugkerende verkoudheid en/of keelpijn. Het niet goed werken van de amandelen kan ook andere gevolgen hebben, zoals onder andere slecht slapen, snurken, een gebrek aan eetlust en hangerigheid.

Het verwijderen van de amandelen

Wanneer de amandelen voor uw kind meer kwaad dan goed blijken te doen, kan de KNO-arts voorstellen ze te verwijderen.

Zowel de neusamandel als de keelamandelen kunnen via de mond worden verwijderd. Uw kind wordt voor deze ingreep onder narcose gebracht zodat het niets voelt.

Hoewel men meestal spreekt over amandelen 'knippen' worden amandelen tegenwoordig 'gepeld', dat wil zeggen dat ze helemaal worden weggenomen. Als de amandelen eenmaal zijn verwijderd wordt hun taak door andere klieren overgenomen.

Vorbereiding

Om uw kind optimaal te kunnen behandelen moet aan een aantal medische, hygiënische en organisatorische voorwaarden worden voldaan. Eén van de voorwaarden is dat u als ouder goed voorbereid moet zijn, wanneer u met uw kind mee gaat naar de operatiekamer.

Een voorbereidingsgesprek op de kinderafdeling is daarom verplicht voor de ouder, die het kind gaat begeleiden.

U krijgt de mogelijkheid uw kind te vergezellen naar de operatiekamer. Dit betekent niet dat u verplicht bent dit te doen. Indien u zich niet op uw gemak voelt, komt dit uw kind ook niet ten goede. U hoeft zich niet schuldig te voelen wanneer u om welke reden dan ook, het prettiger vindt niet mee te gaan. Er is altijd kundig personeel aanwezig om uw kind gerust te stellen en te troosten, zowel bij de inleiding van de narcose als bij het ontwaken op de recovery.

Het voorbereidingsgesprek

Het voorbereidingsgesprek is bedoeld voor u en uw kind en vindt plaats in een groep met andere kinderen (en ouders). De ouder die bij de voorlichting is, is ook degene die meegaat naar de operatiekamer. Er wordt verzocht geen broertjes of zusjes mee te nemen naar het voorbereidingsgesprek, omdat dit te druk is in de groep en teveel afleiding geeft. Tijdens het voorbereidingsgesprek op de kinderafdeling worden u en uw kind door een kinderverpleegkundige voorbereid op de opname en de ingreep. Er wordt verteld wat er gaat gebeuren met uw kind met behulp van een fotoboek en materialen. Daarna volgt een rondleiding op de kinderafdeling.

Uit ervaring blijkt dat door een goede voorbereiding zowel het kind als de ouders rustiger zijn op de dag van opname.

Aansluitend zal uw kind ter voorbereiding op de operatie een gesprek hebben met een kinderverpleegkundige. Daarna heeft u een gesprek met de anesthesioloog bij de preklinische screening (route nr. 1.22). Tijdens het bezoek bij de anesthesioloog kunt u vragen stellen over de anesthesie. Indien mogelijk luistert de anesthesioloog ook naar het hart en de longen en beoordeelt de keelholte van het kind. De anesthesioloog bespreekt met u welke pijnmedicatie u na de operatie het beste thuis kunt geven. Als pijnmedicatie zal meestal paracetamol en nurofensiroop voor kinderen worden voorgeschreven. Wilt u er dan ook voor zorgen dat u paracetamol en nurofensiroop voor kinderen al vóór de ingreep in huis heeft.

Het is mogelijk dat de anesthesioloog die u op het spreekuur heeft gezien, niet dezelfde is die uw kind onder narcose brengt.

Voor meer informatie, over het voorbereidingsgesprek en afspraken met betrekking tot het aanwezig zijn bij de inleiding van de narcose, verwijzen wij u naar de folder '**Anesthesie bij kinderen**'.

Nuchterregels

Voorschriften over nuchter zijn voor de ingreep vindt u in de folder '**Anesthesie bij kinderen**'. Deze folder hebt u ontvangen bij de afdeling opname. Mocht dit niet zo zijn, vraag er dan naar.

De voorbereiding thuis

Het boek 'IJs voor Matthijs' door C. Kliphuis en H. van Vliet, uitgever Sjaloom Amsterdam (ISBN 90-6249-206-1) of het boek 'Mijn eerste ontdekkingen: Het ziekenhuis' vertaald uit het Frans door Herman Verschuren, uitgeverij NBD/Biblion (ISBN 90-5483-358-0) is geschikt ter voorbereiding. Deze boeken zijn verkrijgbaar in boekhandel of bibliotheek.

En verder nog het boek 'Nijntje in het ziekenhuis', ISBN 90-73991-87-0.

Wij verzoeken u sieraden van uw kind, ook oorbellen, thuis te laten. Indien uw kind lange haren heeft kunt u deze het beste samenbinden.

Op de nagels mag geen nagellak zijn.

Indien er in de familie personen voorkomen die langer dan normaal bloeden bij ingrepen, dan moet u dit bij de KNO-arts melden.

Wanneer uw kind op de dag van de ingreep verkouden is, is dit geen bezwaar. Uw kind mag echter geen koorts hebben hoger dan 38 °C. Wanneer dit het geval is, verzoeken wij u om op de dag van de ingreep af te bellen naar de kinderafdeling, telefoonnummer (0475) 38 24 50, vanaf 7.00 uur.

Wat moet u meebrengen

U wordt verzocht het volgende mee te nemen:

- een pyjama of nachthemd;
- pantoffels;
- een vertrouwd stuk speelgoed of knuffelbeest;
- eventueel eigen drinkbeker van uw kind, géén anti-lek-beker als de keelamandelen worden verwijderd;
- eventueel een leesboekje voor uw kind en uzelf;

Wij verzoeken u geen broertjes of zusjes mee te nemen naar het ziekenhuis.

De operatiedag

Op de dag van de opname meldt u zich bij de portier van de hoofdingang. U mag daarna naar de kinderafdeling A1 Moeder & Kind Centrum lopen. U wordt samen met uw kind verwacht om **7.30 uur** op de kinderafdeling, waar u plaats kunt nemen in de wachtruimte. De verpleegkundige wijst uw kind een bedje toe, waarna u uw kind eerst een operatiewaas aandoet.

De temperatuur van uw kind wordt gemeten. Ook krijgt uw kind een paracetamol zetpil en eventueel een drankje tegen de pijn na de operatie.

De ingreep vindt tussen ongeveer 8.00 en 10.30 uur plaats onder narcose. De keuze voor de wijze van narcosetoediening is van een aantal factoren afhankelijk en is niet altijd van tevoren te bepalen. Uw kind wordt of een kapje voorgehouden waarin het moet ademen of de anesthesioloog geeft de voorkeur aan het inbrengen van een infuus (met name bij oudere kinderen). Via dit infuus worden medicamenten toegediend waarmee uw kind in slaap wordt gebracht. In dat geval krijgt u een 'Emla' of 'Rapydan' pleister mee naar huis, die u op de dag van opname op de hand van uw kind plakt (uitleg hierover krijgt u bij de screening). Hiermee wordt de huid verdoofd.

Samen met de kinderverpleegkundige brengt u uw kind naar de operatieafdeling. Indien u bij de inleiding van de narcose en na de operatie op de uitslaapkamer aanwezig wilt zijn, kunt u in de folder '**Anesthesie bij kinderen**' lezen hoe dit verloopt.

Tijdens de behandeling wacht de ouder op het kind op de kinderafdeling van het Moeder & Kind Centrum. Wanneer de ingreep klaar is, mag u bij uw kind in de uitslaapruiimte. Daarna gaat u met uw kind en een verpleegkundige terug naar de kinderafdeling van het Moeder & Kind Centrum.

Meteen na de ingreep zal uw kind moeten drinken. Laat uw kind in ieder geval elke 30 minuten 3 slokken water of limonade drinken. Als uw kind slaapt, moet u het hiervoor wakker maken.

Soms spuugt een kind bloed. Dit is meestal oud bloed (donkerrood of bruin van kleur), dat eerder die ochtend is ingeslikt. Kinderen klagen vaak over buikpijn of misselijkheid voordat ze spugen.

Er vindt voortdurend controle plaats door een verpleegkundige.

Na controle op de afdeling door de KNO-arts, en als er geen bijzonderheden zijn, mag uw kind aan het begin van de middag weer mee naar huis. Bij kinderen waarbij alleen de neusamandelen zijn verwijderd vindt de controle door de KNO-arts plaats op de recovery.

Uw kind mag op de afdeling geen bezoek ontvangen.

Bij ontslag krijgt u een afspraakkaartje mee voor controle, indien deze nog niet is gemaakt.

Richtlijnen voor nazorg krijgt u van de verpleegkundige bij ontslag op schrift mee naar huis. Hierin vindt u onder andere informatie over pijnbestrijding.

Mocht u deze richtlijnen niet hebben ontvangen, vraag er dan naar.

Nazorg na verwijdering van alleen de neus-amandel

De eerste dag na de ingreep moet uw kind binnen blijven. De tweede dag mag hij/zij weer naar school of crèche.

Zwemmen is pas weer toegestaan 2 weken na de ingreep.

Eten en drinken

Dag van de ingreep:

- Elk uur minimaal drie grote slokken koude dranken laten drinken.
- In de namiddag uitbreiden tot halfvloeibaar voedsel (pap, rijst, pudding, brood zonder korst, aardappelpuree, groenten, banaan, ei).

1e dag na de ingreep:

- Normale voeding.

Nazorg na verwijdering van de keel- en neus-amandelen

Uw kind moet na thuiskomst 4 tot 5 dagen binnen blijven. Na 1 week kan hij/zij weer naar school of crèche. Zwemmen is pas weer toegestaan 2 weken na de ingreep.

Eten en drinken

Dag van de ingreep:

- Elk uur minimaal drie grote slokken koude dranken (water, limonadesiroop) laten drinken tot 20.00 uur 's avonds. Dit mag eventueel ook naar koud vloeibaar worden uitgebreid.
- In de namiddag eventueel uitbreiden tot halfvloeibaar voedsel (pap, rijst, pudding, brood zonder kost, aardappelpuree, groenten, banaan, ei).

1e dag na de ingreep:

- Alles wat kan, mag uw kind eten en drinken. Zuur voedsel en drank (zoals bijvoorbeeld verse citrusvruchten) en zout voedsel en drank (zoals bijvoorbeeld chips) kunnen pijnlijk zijn.

2e dag na de ingreep:

- Normale voeding is toegestaan.

Aandachtspunten

- De eerste dagen is het belangrijk dat uw kind goed drinkt. Geef uw kind heldere gekoelde dranken zoals koude thee, limonade, water of limonadesiroop. Geef géén frisdrank met koolzuur, dit prikt in de keel. Melk en melkproducten kunnen soms slijm veroorzaken, dit is minder hinderlijk als het kind erna een slok water drinkt.
- Het gebruik van een fles met zuigspeen is bij heel jonge kinderen toegestaan, met een voldoende groot gaatje in het zuigspeentje.
- Een waterijsje zal uw kind op deze dagen goed smaken.
- Geef uw kind géén aspirine. Na de operatie krijgt u informatie mee m.b.t. de pijnbestrijding. Tijdens de screening hoort u welke paracetamol en nurofendrank u in huis moet halen voor na de operatie.
- Uw kind kan zwarte ontlasting hebben vanwege ingeslikt bloed.
- Na de behandeling kan uw kind klagen over oorpijn, hoofdpijn en buikpijn. Dit verdwijnt binnen enkele dagen.
- Wanneer uw kind praat klinkt het alsof het met een volle mond praat;
- Uw kind kan een vieze adem of een vieze smaak in de mond hebben.
- Als uw kind ook de oortjes heeft doorgeprikt, mag er de eerste 2 weken geen water in de oren komen. U kunt vette watten in de oren stoppen tijdens het douchen of baden van uw kind of een watje met vaseline.

Door de ingreep en de gebeurtenissen er omheen kan het voorkomen dat uw kind angstig wordt als u weggaat. Hij of zij kan 's nachts onrustig slapen, sneller boos worden of misschien wel in bed plassen. U hoeft zich over deze reactie niet ongerust te maken. Spelenderwijs, bijvoorbeeld door middel van een pop, kunt u proberen erachter te komen hoe uw kind de ingreep ervaren en verwerkt heeft. Door uw kind weer een gevoel van veiligheid en geborgenheid te geven en door begrip te tonen voor zijn of haar reacties, verdwijnt de onrust over het algemeen vanzelf. De dag na de ingreep wordt u thuis gebeld door de kinderverpleegkundige.

Complicaties

Het is mogelijk dat uw kind de eerste dagen na de ingreep een lichte temperatuursverhoging heeft. Dit is normaal. U hoeft zich hierover niet ongerust te maken.

Bij een temperatuur boven 39 °C dient u contact op te nemen met het ziekenhuis. Als uw kind helder bloed verliest via de neus of de mond of abnormaal veel gaat slikken, is er mogelijk sprake van een nabloeding. U dient dan **direct** contact op te nemen met het ziekenhuis:

Polikliniek KNO: (0475) 38 25 67 tijdens kantooruren
Spoedeisende Hulp: (0475) 38 22 54 's avonds of 's nachts

Vragen

Heeft u over deze ingreep nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de KNO-poli, telefoonnummer (0475) 38 25 67.

Wij wensen uw kind een spoedig herstel. KNO-team Laurentius

Bijlage

Rechten en plichten van u en uw kind

Net als volwassenen hebben kinderen patiënten rechten en -plichten. Deze rechten en plichten zijn vastgelegd in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). De WGBO is opgenomen in het Burgerlijk Wetboek. De wet onderscheidt drie leeftijdsgroepen:

- kinderen tot 12 jaar;
- kinderen van 12 tot 16 jaar;
- jongeren van 16 en 17 jaar.

De relatie tussen u, uw kind en een arts of andere hulpverlener hoort gebaseerd te zijn op wederzijds vertrouwen. Wanneer dit niet zo is, geeft de wet duidelijkheid hoe te handelen.

Van u en uw kind mag de arts of verpleegkundigen verwachten geïnformeerd te worden over de gezondheid en gezondheidsklachten van uw kind. Van de arts, verpleging en andere hulpverleners mag u zo goed mogelijke behandeling, zorg en begeleiding verwachten.

Gezag

Niet alle kinderen leven samen met beide ouders. Wel is het gezag over het kind altijd geregeld. Dat is toegewezen aan één of beide ouders. De rechter kan ook een voogd benoemen.

De ouder, die alleen het gezag heeft, is verplicht met de ander ouder te overleggen over belangrijke gebeurtenissen van een kind. Dit geldt ook voor een ingrijpende medische behandeling. De ouder, die het gezag niet heeft, kan wel informatie krijgen over zijn kind.

In deze folder wordt met 'de ouders' degenen bedoeld die het gezag over het minderjarige kind hebben.

Toestemming

Voordat een onderzoek of behandeling mag plaatsvinden, heeft de arts (behandelaar) toestemming nodig van ouder(s) en/of het kind. De behandelaar heeft een informatieplicht om ouders en kind zo volledig mogelijk te informeren, zodat zij kunnen beslissen of ze instemmen met het onderzoek of de behandeling. Het geven van toestemming op basis van volledig geïnformeerd zijn, wordt aangeduid met de Engelse term 'informed consent'.

In ieder geval moet de behandelaar u en uw kind informeren over:

- het doel van het onderzoek of de behandeling;
- de aard van het onderzoek of de behandeling;
- de te verwachten resultaten;
- mogelijke risico's;
- eventuele andere behandelmogelijkheden.

Per leeftijdsgroep geeft de WGBO aan wie toestemming voor een onderzoek of behandeling moet geven (ouders en/of kind), wie recht heeft op informatie en wie het medisch dossier mag inzien.

Kinderen tot 12 jaar*

Tot 12 jaar vallen kinderen volgens de wet volledig onder de zeggenschap van de ouders. Zowel u (als ouder) als ook de hulpverleners dienen bij het nemen van beslissingen over medische behandelingen of onderzoeken bij uw kind wel rekening te houden met de opvattingen en de wensen van uw kind.

Dit betekent dat:

- u namens uw kind een behandelingsovereenkomst met de behandelaar aangaat en hem namens uw kind toestemming geeft voor onderzoek of behandeling;
- uw kind zoveel mogelijk moet worden betrokken bij beslissingen die worden genomen;
- u dient te worden geïnformeerd door de behandelaar;
- uw kind recht op informatie heeft, waarbij de informatie op het bevattingsvermogen van uw kind moet zijn afgestemd;
- u het recht hebt het medisch dossier van uw kind in te zien. Als u dat wilt, kunt u het dossier of een gedeelte daarvan met uw kind doornemen.

Meer informatie over inzage en/of kopieën van het patiëntendossier vindt u in de ziekenhuisfolder 'Recht op inzage'.

Bovenstaande regels vormen de basis voor een behandelingsovereenkomst. Het zijn algemene regels die de WGBO voorschrijft. Er zijn echter ook bijzondere situaties, waarin andere regels gelden.

Voor deze bijzondere regels verwijzen wij u naar de website van de Vereniging Kind en Ziekenhuis.

Meer informatie

De Vereniging van Kind en Ziekenhuis heeft tot doel het welzijn van het kind te bevorderen voorafgaand, tijdens en na een ziekenhuisopname. Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Landelijke Vereniging Kind en Ziekenhuis

Postbus 197

3500 AD UTRECHT

Tel. (030) 291 67 36

E-mail info@kindenziekenhuis.nl

Website www.kindenziekenhuis.nl

* bronvermelding hoofdstuk rechten en plichten: Vereniging Kind en Ziekenhuis

Laurentius Ziekenhuis

Mgr. Driessenstraat 6

(hoofdingang bereikbaar via de Oranjelaan)

6043 CV Roermond

www.lzr.nl

Patiëntencommunicatie Laurentius ziekenhuis

14282870 - KNO - april 2019